

ארוסה פרק רביעי סוטה

כו.

עין משפט
נר מצוה

מא א ב ג מיי פט"ו
מהל' יסורי ביאה
הלכה כ טו"ע אה"ע
סמ"ג ד ספ"ק טו:
ד מיי פ"א מהל' סוטה
הל' י טו"ע אה"ע ס'
קמח ספ"י יג':
מב ה ו ז מיי פ"ב מהל'
סוטה הלכה ז והלכה
ז:

תוספות שאג"ן

דומה לשון קלסה ולשון
חשד הוא כדאמרין בנדה
דומת עירך עלתה בך וכן
מידם הוה דיימא חמותיה
מיניה: שו"ע עומדת בחזקת
כשרות. הבת עומדת
בחזקת כשרות ולטיפה
פסולה לא היישין דרוב
בעילות אחרי הבעל
ומבעלה נתעברה: וקינא
והביא אמר רחמנא המקנא
לה ישקנה. ואי קשיא
בקינא נמי כתיב וקנא
(והביא) את אשתו
דמשמע בעלה יקנא לה
ולא אחר. הא איתרבי
מאישי איש (אשר תשטה
אשה תחת אישה) ליה:
רב איש אמר כו. מר
מפרש היקשא דאישי
לאשה ומר מפרש היקשא
דאשה לאיש ולא פליגי:
הררן עלך ארוסה

דומה. פירש ר"ח שמלעין עליה בני אדם שהיא מונה כדגרסין
(ביבמות דף כה.) [ואמר אצ"י אמרה לי אסן] דומי דמתא
יומא ופלגא והוא (ט) עד שיאשו וימנו זה מנורות כלבנה פ"י מנורות
נשים שטוות פשתן משור כך מפרש בגמרת א"י. מה שהביא רבינו
חננאל דומי דמתא יומא ופלגא לא

הביא אלף לראיה לשון דומה לזות
שפתים הוא ומיחו הכא לא מיירי
דדומה כה"ג דא"כ אפי' כנס יוציא
דהא פסקין התם כפ"ב דיבמות
(דף כה.) כרזי בקלא דלא פסקי היכא
[דדומי מתא יומא ופלגא דקאמר
הואיל ומכוער הדבר תלא ואפילו
רזי יוחנן מודי הכא אס כנס דלא
יוציא:] ר"ב בעיות אחר הבעל. לא
איירי אלף בקלא דפסק דפסקין כרב
(ביבמות כה.) דלא תלא דרוב בעילות אחר
הבעל ואע"ג דרב דלמר בסוף פרק
אלמנה ביבמות (דף טז:) הבא על
ארוסתו בזית חמיו הולד ממזר
ומוקי בגמרא דדיימא מיניה ומעלמא
ולא שדין לה צלה לדייה דוקא
ארוס שדין מנאי אשתו אכל דבעל
שכנסה מודי ולשמאל ל"ש דלעולם
הולד שמוקי וכגון ליתא לדומה
גופא קמן דלישייה אכל איתא קמן
ואמרה לכשר נבעלתי נאמנת דאמרין

בפרק עשרה יוספין (קדושין דף קה.)
גזי ארוסה שעיריה אע"ג דמוקמין
לה בפרק אלמנה לכ"ג (ביבמות טז:)
כגון דדיימא מעלמא מאי שמוקי
דלמר שמואל דזוקי שבדוקין את אמו
ואומרת לכשר נבעלתי דלמר רב
יהודה אמר שמואל הלכה כרבן
גמליאל דלמר היא נאמנת דאפילו
כרוב פסולין אללה הוא הדין האי
דקאמר הכא אל ישא דת דומה
כגון דליתא לדומה קמן דנישייה
אכל איכא למתמה לנישנא בתרא
דלמר בפרק אלמנה דבא עליה
דכ"ע לא פליגי דמתר דדייה שדין
והא הכא דבעלה קבועה אכלה כל שעה
לא שדי ליה שמואל בתרייה דבעל
בתר ארוס לא כל שכן ואפי' אס
מתלא וומר דשאני התם דדיימין

בכרור דבא עליה ארוס אכל גזי בעל לא ידעינן ביאה
ודאית דבא עליה מ"מ לרצא תקשה דלמר אפי' בארוסה שעיריה
אמר מסתברא דלא דיימא מיניה דבא קאמר רב הולד ממזר
ושמואל אמר הולד שמוקי אכל דיימא מיניה בתר דדייה שדין
ליה ואפי' לרב וכ"ש שמואל והא הכא אע"ג דאית לה בעל
א"ר"ב דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קבעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קבעה ווסת לך כי תבעי לך כי תבעי לך היכא דקבעה ווסת אלף מילתא דפסיקא
נקט מינה לרבי והא אמרי' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דאתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלף מ' יומא אמר האי כנדומה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמיעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: איש איש לרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלף לאוסרה
לבעל ולבעל ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא לרין קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלף אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף יג:) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלף תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת לריכה התראה להפקיד כתובתה: רב אשי אמר
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הכהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מוהעמיד וגינת רבן דכתיב
והעמיד ויערין אלף ממעט אלף גוסס כפ"ק דערין (דף ז.) וכן העמדה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השוטים (חולין ז') שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגזי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלף בעמדה * ותירך מרזבי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמידו: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי בעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא
כזיה דרב חסדא לרב אשי ומי לא בעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דבעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתירא הוא דמשמע אי לא דהו יתירא דלא בעינן קרא דכתיב דלא בעינן קרא דכתיב דלא בעינן קרא דכתיב דלא בעינן קרא דכתיב
למימר קרא יתירא דהוה מנאי ועלם מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

דומה. נטענת ונדברת כפי כל על ניאופיה. דומה לשון קלסה ודיבור
כדאמרין בנדה (דף טו.) דומת עירך עלתה בך והואו לאו חשד הוא
אלף דיבור יתר שהיו מדברים זה על חציבותה של בעלה ואף
קלסה לשון דיבור יתר הוא לפיכך הוא נהפך לשון שמה ולשון גנאי

דומה ואל ישא בת דומה שזו באה מטיפה
כשרה וזו באה מטיפה פסולה ור' יוחנן אמר
ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה שזו
עומדת בחזקת כשרות וזו אינה עומדת
בחזקת כשרות מיתבי נושא אדם דומה
אמר רבא ותסברא נושא לכתחלה אלא אם
נשא תני נמי בת דומה * והלכתא ישא
אדם בת דומה ואל ישא דומה דתני רב
החליפא בר מערבא קמיה דר' אבהו * אשה
מונה בניה כשרין רוב בעילות אחר הבעל
בעי רב עמרם היתה פרוצה ביותר מהו
אליבא דמ"ד * אין אשה מתעברת אלא
סמוך לווסתה לא תיבעי לך דלא ידע בה
ולא מנטר לה כי תיבעי לך אליבא דמ"ד
אין אשה מתעברת אלא סמוך לטבילתה
מאי כיון דידע בה נטורי מנטר לה או
דלמא זכיון דפרוצה ביותר לא תיקו: ואלו
שב"ד כו': ת"ר איש מה ת"ל איש איש
לרבות ד^א אשת הרש ואשת שוטה ואשת
שעמוב ושהלך בעלה למדינת הים ושהיה
חבוש בבית האסורין שב"ד מקנין להן
לפוסלן מכתובתן יכול אף להשקותן ת"ל
* והביא האיש את אשתו ר' יוסי אומר אף
להשקותה ולכשיצא בעלה מבית האסורין
ישקנה במאי קא מיפלגי רבנן סברי בעינן
וקינא והביא ור' יוסי סבר לא בעינן וקינא
והביא ת"ר ^א אשר תשטה אשה תחת
אישה ^ב להקיש איש לאשה ואשה לאיש
למאי הלכתא אמר רב ששת כשם ישאם
הוא סומא לא היה משקה דכתיב
^ג ונעלם מעיני אישה כך היא אם היתה
סומא לא היתה שותה רב אשי אמר וכשם
שחיגרת וגידמת לא היתה שותה דכתיב
והעמיד

אשר קטטה אשה סתם אישה. קרא יתירא הוא לדרשה בסוף
הפרשה זאת תורת הקנאות וגו': **לפיקש איש לאשה.** כדמפרש
ואזיל למאי הלכתא: **רב אשי אמר כו.** מר מפרש היקשא
דאיש לאשה ומר מפרש היקשא דאשה לאיש ולא פליגי:
והעמיד

קבוע והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה צדידיה כ"ש התם: **א"ר"ב** דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה
ובו. י"ל כגון שלא קבעה ווסת וה"ה דהמ"ל וכגון דלא קבעה ווסת לך כי תבעי לך כי תבעי לך היכא דקבעה ווסת אלף מילתא דפסיקא
נקט מינה לרבי והא אמרי' התם כפ' המפלת (נדה דף כה:) ההוא שפירא דאתא לקמיה דמר שמואל אמר האי בר מ"א יומא הוא
וחשיב מיום דאלוה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלף מ' יומא אמר האי כנדומה בעל וכפמיה ואודי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה
* ונראה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דזימנין מיקרי דמיעברה נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שדין
טבילה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילה: איש איש לרבות אשת חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אינטריך אלף לאוסרה
לבעל ולבעל ע"י קניו זה אכל משום לפוסלה מכתובתה לא לרין קרא דהא אפילו רבן שמעון זן גמליאל דלמר בפרק בתרא דכתובות
(דף קי:) כתובת אשה דאורייתא לאו ממש דאורייתא אלף אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרין התם כפ"ק (דף יג:) מכאן סמכו חכמים
לכתובת אשה מן התורה אלף תנא דנקט כתובה מילתא אגב ארוסה קמ"ל דעוברת על דת לריכה התראה להפקיד כתובתה: **רב אשי אמר**
בשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דתתיב והעמיד הכהן את האשה. מימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מוהעמיד וגינת רבן דכתיב
והעמיד ויערין אלף ממעט אלף גוסס כפ"ק דערין (דף ז.) וכן העמדה דכתיב בקדשים בעלי מומין דלמרי' בפרק השוטים (חולין ז') שטטה
ועדיין מפרסת דבת העמדה והערכה היא וגזי יבס כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו
מחליה לא תקשי דהתם * מפרש טעמא משום דכתיב זה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדריש ליה כספרי מלמד שאינו אומר
דבריו אלף בעמדה * ותירך מרזבי רחמנא זן חדש לערכין ש"מ דהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מוס עיקרה לפדיון
עומדת ולא חילק זה הכתוב בין בעלת מוס אפי' נשברו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאלס דלא קפיד קרא אעמידו: **דברתיב** והעמיד
הבהן את האשה ונתן ע"י בפייה. אי קשיא דהכא משמע דרב אשי בעי קרא דכתיב וצפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא
כזיה דרב חסדא לרב אשי ומי לא בעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גידס או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דבעינן קרא דכתיב
לא משום דכתיב קרא יתירא הוא דמשמע אי לא דהו יתירא דלא בעינן קרא דכתיב דלא בעינן קרא דכתיב דלא בעינן קרא דכתיב דלא בעינן קרא דכתיב
למימר קרא יתירא דהוה מנאי ועלם מאישה וכן והעמיד דלמר רב אשי איכא למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

(א) [ומספיקה יבמות פ"י:]
(ב) [נדה לא:] (ג) [לעיל כד.]
(ד) [לעיל כד:] (ה) [ומקלס
כב.] (ו) רש"ל מ"ו (ז) [גמדר
ה:] (ח) [ע"י לעיל ו:]
(ט) דלחיי בקלא דפסיק
דפסקין כרב דלא תלא
הס"ד ודח"כ מה"ד דרוב
בעילות אחר הבעל ואע"ג
דרב כו. רש"י (י) [ביבמות
קג.] (יא) [ועיין היטב חס'
ערכין ז. ד"ה ולא אוראי].

תורה אור השלם

1. והביא האיש את
אשתו אל הבתן והביא
את קרבנה עליה צעירת
האיפה קמח שערים לא
יצק עליה שוקן ולא יתן
עליה לבנה פי מנחת
קנאות הוא מנחת זכרון
מקרת עון:
במדבר ה טו
2. זאת תורת הקנאת
אשר תשטה אשה תחת
אישה ונתקאה:
במדבר ה כט
3. ושקב איש אתה
שבבת ורע ונעלם מעיני
אישה ונתקרה והיא
נטמאה ורע אין פה והוא
לא נתקשה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ותסברא
וכי' אמרת אלא דמי
שאינו:

גילון הש"ס

תוס' ד"ה אליבא דמ"ד
ובי' ונראה דמ"ד וכו'. ע"י
נדה דף י ע"ב מ"ה
דו"ק: ד"ה רב אשי אמר
ובי' ותירך מרזבי רחמנא
כן חדש וי"ל כפ"ל וכו'
בתמי' פ"א דערין מ"א:

מוסף רש"י

דומה. לשון לענן (נדה
טו.) ואשת שעמוב.
לקוי בתמיון לב (לעיל
כה.)
הררן עלך ארוסה